

Bruxelles, 7 iunie 2019
(OR. en)

9879/19

SOC 407
EMPL 304
ECOFIN 538
EDUC 256

NOTĂ

Sursă:	Comitetul pentru ocuparea forței de muncă și Comitetul pentru protecție socială
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Semestrul european: Notă orizontală privind aspectele legate de ocuparea forței de muncă și politica socială ale recomandărilor specifice fiecărei țări <i>Dezbateri de orientare</i>

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor nota orizontală de informare generală pentru dezbateri de orientare, elaborată de Comitetul pentru ocuparea forței de muncă și de Comitetul pentru protecție socială.

Pachetul de recomandări specifice fiecărei țări pentru 2019, mesajele-cheie ale supravegherii multilaterale pentru 2018-2019 și evaluarea a 10 ani de Strategie Europa 2020**Capitolul 1: Propunerile Comisiei privind recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019**

Se preconizează că economia Europei va continua să crească în acest an și anul viitor, deși într-un ritm mai lent. În timp ce investițiile private au revenit la nivelul de dinainte de criză și se estimează că vor continua să crească, dar într-un ritm mai lent, investițiile publice rămân sub nivelul de dinainte de criză. Ocuparea forței de muncă a atins cel mai ridicat nivel înregistrat vreodată, deși există diferențe considerabile de la o țară la alta. Nivelul total al datoriei publice a scăzut, rămânând totuși cu mult peste nivelul înregistrat înainte de criză.

Comisia indică faptul că în prezent are loc o corecție a dezechilibrelor macroeconomice, dar că sunt necesare măsuri de politică suplimentare. Deși au fost corectate deficite externe mari, în anumite țări persistă excedente mari de cont curent în pofida faptului că există unele semnale modeste care indică o oarecare ajustare. Comisia este de părere că statele membre cu deficite de cont curent sau cu datorii externe ridicate trebuie să sprijine îmbunătățirea competitivității, în timp ce statele membre cu excedente mari de cont curent ar trebui să consolideze condițiile de creștere a salariilor și de investiții.

După 8 ani de semestru european, punerea în aplicare a reformelor este în continuare inegală. Comisia indică faptul că peste două treimi din recomandările specifice fiecărei țări emise până în 2018 au înregistrat cel puțin „unele progrese” în ceea ce privește punerea lor în aplicare. Progresele anuale înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări din 2018 sunt mai mici decât cele din alți ani. Având în vedere provocările economice și sociale rămase și riscurile de evoluție negativă ale perspectivelor economice, o prioritizare și o punere în aplicare mai riguroasă a reformelor sunt esențiale pentru a consolida reziliența economiilor UE, pentru a consolida creșterea durabilă și echilibrată, pentru a combate dezechilibrele macroeconomice și pentru a asigura o convergență economică și socială susținută.

Propunerile Comisiei de recomandări specifice fiecărei țări pentru 2019 încurajează statele membre să își sporească potențialul de creștere prin modernizarea economiilor și consolidarea în continuare a rezilienței. Propunerile promovează din nou triumphiul etic format din (i) stimularea investițiilor, (ii) realizarea de reforme eficiente care să promoveze o creștere durabilă și favorabilă incluziunii și (iii) politici fiscale solide. Comisia subliniază necesitatea unei mai mari dinamici a reformelor și a prioritizării reformelor care vizează o creștere durabilă și favorabilă incluziunii. Aceasta include creșterea impactului și a amplitudinii inovării și asigurarea calității și a relevanței competențelor pentru piața forței de muncă. Stimularea incluziunii sociale, protejarea și promovarea investițiilor și creșterea calității finanțelor publice sunt esențiale pentru a facilita impactul unei creșteri mai lente asupra ocupării forței de muncă și a inegalității. Recomandările specifice fiecărei țări propuse pun un accent deosebit în acest an pe facilitarea investițiilor. Toate statele membre au primit un proiect de recomandare privind investițiile. Consiliul a recunoscut deja că investițiile sunt esențiale pentru îndeplinirea obiectivului UE privind o economie circulară, cu emisii scăzute de dioxid de carbon¹ și a repetat faptul că ar trebui să se acorde prioritate unor reforme structurale suplimentare pentru eliminarea blocajelor care împiedică investițiile, sporirea potențialului de creștere, îmbunătățirea în continuare a mediului instituțional și de afaceri și consolidarea eficienței administrative, precum și a calității cadrului de reglementare².

Finanțele publice și fiscalitatea: Recomandările propuse solicită reconstruirea rezervelor bugetare în statele membre cu niveluri ridicate ale datoriei publice și sporirea investițiilor publice în acele state membre în care este disponibilă o marjă de manevră bugetară și în care nivelurile investițiilor sunt considerate a fi scăzute. Impactul îmbătrânirii populației generează provocări în materie de sustenabilitate și de adecvare, care necesită reforme ale sistemelor de pensii și de sănătate, astfel cum se propune în recomandările specifice fiecărei țări pentru o serie de state membre.

¹ Semestrul european 2019 – Analiza anuală a creșterii: orientări macroeconomice și fiscale adresate statelor membre – Concluziile Consiliului ECOFIN.

² Concluziile Consiliului ECOFIN privind bilanțurile aprofundate și punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2018.

Piața forței de muncă, educație și politici sociale: În timp ce condițiile de pe piața forței de muncă continuă să se îmbunătățească, există încă diferențe considerabile între țări, regiuni și categorii de populație, unele state membre confruntându-se cu o penurie de forță de muncă, în timp ce altele sunt încă afectate de rate ridicate ale șomajului. Creșterea salariilor are loc cu viteze diferențiate, în timp ce evoluțiile reale ale salariilor pentru zona euro în ansamblu rămân moderate. Recomandările specifice fiecărei țări promovează investițiile specifice pentru consolidarea eficacității politicilor active în domeniul pieței forței de muncă. În paralel, se recomandă ca unele state membre să abordeze ponderea ridicată a lucrătorilor cu contracte temporare sau cu contracte de muncă atipice, inclusiv prin promovarea tranziției către locuri de muncă pe durată nedeterminată. Disparitățile de gen persistă, adesea din cauza lipsei de servicii accesibile de îngrijire a copiilor și de îngrijire pe termen lung, după cum s-a subliniat într-o serie de recomandări.

Investițiile în capitalul uman sunt esențiale pentru stimularea productivității și a creșterii. Recomandările specifice fiecărei țări propuse promovează consolidarea sistemelor de educație și formare în multe state membre, inclusiv prin îmbunătățirea relevanței lor pentru piața forței de muncă, prin promovarea învățării în rândul adulților și prin creșterea capacității de educație și formare profesională. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru îmbunătățirea calității și a caracterului incluziv al sistemelor de educație și formare.

Sărăcia este în scădere, dar rămâne ridicată în unele state membre, inclusiv sărăcia persoanelor încadrate în muncă. În plus, unele grupuri vulnerabile, cum ar fi copiii, persoanele cu handicap și persoanele provenite dintr-un context de migrație, se confruntă cu provocări persistente. Multe recomandări specifice fiecărei țări sunt propuse pentru a îmbunătăți gradul de acoperire, caracterul adecvat sau eficacitatea sistemelor de protecție socială, inclusiv sistemele de venit minim, și pentru a promova accesul la servicii sociale de calitate. Recomandările de a spori caracterul adecvat și sustenabilitatea sistemelor de pensii, precum și de a asigura accesibilitatea, inclusiv din punct de vedere financiar, precum și calitatea unor sisteme de sănătate sustenabile pentru toți, ocupă un loc important în recomandările specifice fiecărei țări din 2019.

Investiții, politici de competitivitate și (un) mediu de afaceri îmbunătățit pentru a genera o productivitate mai mare: Recomandările specifice fiecărei țări pun un accent suplimentar pe investiții, cu intenția de a delimita prioritățile de investiții cu randament macroeconomic ridicat și de a ține seama de disparitățile regionale și teritoriale. Acestea indică, de asemenea, blocajele structurale și de reglementare care împiedică atât investițiile publice, cât și investițiile private, precum și potențialul de creștere favorabilă incluziunii. Comisia promovează, de asemenea, posibilitatea ca fondurile UE să fie utilizate pentru a contribui la acoperirea nevoilor de investiții identificate în recomandările specifice fiecărei țări propuse. Propunând o legătură politică mai puternică între semestrul european și finanțarea UE pentru perioada 2021-2027, exercițiul de programare al următoarelor fonduri de coeziune este esențial. Recent, a început dialogul cu autoritățile naționale, iar Comisia subliniază că recomandările specifice fiecărei țări propuse oferă un cadru analitic pentru a contribui la programarea fondurilor UE.

Alte priorități de reformă structurală evidențiate de Comisie includ consolidarea stabilității financiare și reducerea creditelor neperformante, eliminarea blocajelor din domeniul ofertei de locuințe, abordarea reglementărilor sectoriale și reducerea sarcinii administrative.

Consiliul a invitat statele membre să profite de climatul economic relativ favorabil pentru a impulsiona aplicarea reformelor structurale în scopul de a consolida creșterea durabilă și echilibrată, de a combate dezechilibrele macroeconomice și de a realiza o convergență economică și socială susținută.

Capitolul 2: Mesaje-cheie privind politicile de ocupare a forței de muncă și politicile sociale – învățăminte desprinse din supravegherea multilaterală a reformelor de politică ale statelor membre

În timp ce ocuparea forței de muncă se află la cel mai ridicat nivel din istorie, care în prezent continuă să crească, chiar dacă într-un ritm mai lent, devine din ce în ce mai important ca locurile de muncă să fie de bună calitate, remunerate în mod echitabil și bazate pe contracte sigure și adaptabile. Acestea sunt elemente esențiale pentru asigurarea faptului că beneficiile creșterii economice sunt răspândite la scară mai largă, pe principiul „nimeni nu ar trebui lăsat în urmă”. Înglobarea grupurilor cu performanțe mai scăzute decât media, precum și a celor care au cea mai mare nevoie de sprijin și concentrarea pe realizarea de investiții continue în educație și competențe ar permite înregistrarea unor progrese suplimentare în direcția unei mai mari participări a populației pe piața forței de muncă și în societate și ar face posibilă adaptarea la o lume a muncii în schimbare, sprijinind, în același timp, competitivitatea economiilor noastre.

Deși sărăcia și excluziunea socială se înscriu pe o traiectorie descendentă clară, acestea persistă în multe state membre, regiuni și grupuri și tind să se transmită din generație în generație. Piețele forței de muncă și societatea au o evoluție rapidă, iar globalizarea, revoluția digitală, modelele de lucru dinamice și evoluțiile sociale, demografice și de mediu oferă noi oportunități și noi provocări. Provocări precum inegalitățile, șomajul de lungă durată și șomajul în rândul tinerilor, precum și asigurarea echității între generații sunt adesea similare, deși în grade diferite, de la un stat membru la altul.

În acest context, protecția socială, incluziunea socială, precum și sustenabilitatea ar trebui să rămână principii directoare în elaborarea politicilor în toate domeniile relevante. Accesul la protecție socială și la servicii sociale ar trebui să constituie un drept la îndemâna tuturor, menținându-se în același timp stimulentele pentru cei care sunt în măsură să muncească. Pentru a asigura bunăstarea tuturor europenilor și pentru a face față presiunii demografice, sunt necesare sisteme de pensii adecvate și sustenabile, o educație de calitate și favorabilă incluziunii, precum și investiții în sisteme de îngrijire a copiilor, de sănătate și de îngrijire pe termen lung, care să garanteze accesul la servicii de îngrijire rapide, de înaltă calitate și la prețuri abordabile.

Supravegherea multilaterală, care constă în examinarea *inter pares*, în cadrul comitetelor consultative ale EPSCO, a stadiului lucrărilor de punere în aplicare a reformelor în statele membre, reprezintă una dintre sarcinile principale ale Comitetului pentru ocuparea forței de muncă și ale Comitetului pentru protecție socială în contextul procesului semestrului european. Supravegherea multilaterală joacă un rol esențial în cadrul semestrului european, asigurând faptul că baza de cunoștințe și consensul în materie de politici obținut în cadrul Consiliului în ceea ce privește provocările interconectate sunt utilizate la evaluarea și sprijinirea reformelor statelor membre.

În cadrul ciclului de supraveghere multilaterală 2018-2019, comitetele au concluzionat că statele membre continuă să depună eforturi de reformă, dar că progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări din 2018 variază de la un stat membru la altul și de la un domeniu de politică la altul. Ținând seama de perspectivele economice actuale, comitetele subliniază că este imperios necesar ca statele membre să își reînnoiască și să își accelereze eforturile de reformă, având ca obiectiv o convergență socială ascendentă și creșterea rezilienței economice. Învățarea reciprocă, care favorizează schimbul de bune practici între statele membre, ar trebui încurajată cât mai mult posibil.

Pilonul european al drepturilor sociale ar trebui să funcționeze în acest cadru ca o busolă menită să orienteze eforturile mai ample desfășurate în contextul semestrului european pentru construirea unui model de creștere mai incluziv și mai durabil prin îmbunătățirea competitivității Europei și prin transformarea ei într-un loc mai bun pentru realizarea de investiții, crearea de locuri de muncă și promovarea coeziunii sociale, cu respectarea competențelor naționale. Progresele economice și sociale sunt strâns legate între ele. Prin urmare, abordarea holistică adoptată în cadrul semestrului european ar trebui să continue să ghideze eforturile de evaluare și de sprijinire a reformelor statelor membre, precum și a componenței și a calității mixului lor de politici mai larg.

Capitolul 3: Progrese în direcția îndeplinirii obiectivelor Strategiei Europa 2020

Lansată cu aproape 10 ani în urmă, Strategia Europa 2020 pune accentul pe o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, drept mijloc de consolidare a economiei UE, de favorizare a creării de locuri de muncă și de promovare a coeziunii sociale, precum și de pregătire pentru provocările din deceniul următor. Obiectivele principale acoperă cinci domenii: ocuparea forței de muncă, cercetarea și dezvoltarea, schimbările climatice și energia, educația și sărăcia și excluziunea socială. Având în vedere evoluția condițiilor economice în cursul acestui deceniu, succesul Strategiei Europa 2020 în ceea ce privește îndeplinirea acestor obiective a fost inegal.

Începând din 2008, s-au realizat progrese substanțiale în domeniul ***schimbărilor climatice și al energiei*** însă mai sunt încă multe de făcut: obiectivul de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu 20 % față de nivelul din 1990 a fost atins, un obiectiv mai ambițios prefigurându-se la orizont. Diferența până la o pondere de 20 % a energiei din surse regenerabile se reduce constant și, dacă tendința actuală continuă, va fi acoperită până în 2020. Ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie a fost de 17,0 % în 2017³, crescând în medie cu 5,5 % pe an începând din 2008. Se înregistrează progrese similare în ceea ce privește obiectivul creșterii cu 20 % a eficienței energetice, obiectiv care ar trebui să fie atins până în 2020, dacă se mențin tendințele actuale.

³ Ultimele cifre disponibile din partea Eurostat sunt cele din 2017.

Se pot observa evoluții pozitive și în domeniul **educației**. Conform celor mai recente date, obiectivul ca 40 % din populația cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani să fie absolventă a învățământului terțiar a fost depășit⁴ în 2018, deși mai multe state membre se situează în continuare sub obiectivele lor naționale. Ponderea tinerilor cu vârsta cuprinsă între 18 și 24 de ani care părăsesc timpuriu sistemul de învățământ și de formare profesională a scăzut în mod constant începând din 2010 și depășește obiectivul de 10 %⁵ doar cu aproximativ jumătate de punct procentual. Cu toate acestea, tendința pozitivă pare să fi încetinit în ultimii doi ani, ceea ce face necesară depunerea de eforturi suplimentare în materie de politici pentru atingerea obiectivului.

Datorită intensificării participării pe piața forței de muncă și a faptului că redresarea economică din ultimii ani a generat noi locuri de muncă, obiectivul privind o **rată de ocupare** de 75 % poate fi atins în cazul în care tendința pozitivă observată începând din a doua jumătate a anului 2013 continuă⁶. Este adevărat că o serie de state membre au depășit deja obiectivul. Lucrătorii în vârstă și femeile continuă să se afle la originea creșterii participării pe piața forței de muncă. Totuși, aceste evoluții pozitive ascund în continuare rate scăzute de ocupare în unele state membre și în rândul anumitor categorii ale populației, ceea ce scoate în evidență oportunitatea de a intensifica reformele care vizează o mai bună funcționare a piețelor forței de muncă.

În contextul îmbunătățirii performanțelor economice și al creșterii gradului de ocupare a forței de muncă, s-au înregistrat progrese evidente la nivelul situației sociale. Cu toate acestea, există în continuare provocări în ceea ce privește obiectivul de a reduce cu 20 de milioane numărul persoanelor expuse riscului de **sărăcie și excluziune socială**. Numărul de persoane expuse acestui risc a crescut în primii ani ai strategiei, în special în perioada de criză, înregistrând apoi o scădere ușoară după 2012. Începând din 2016, au început să se observe progrese mai semnificative, peste 5 milioane de persoane fiind scoase din sărăcie într-un singur an. Cu toate acestea, până la sfârșitul anului 2017, numărul persoanelor expuse riscului de sărăcie era cu doar 4,2 milioane mai mic decât în 2008. La fel ca în cazul îndeplinirii obiectivului privind rata de ocupare, rezultatul final în acest domeniu este sensibil la perspectivele economice generale.

În sfârșit, în domeniul cercetării și dezvoltării, Europa investește în continuare prea puțin. Progresele înregistrate în direcția atingerii obiectivului de **investiții în cercetare și dezvoltare** au fost, în medie, pozitive, dar mult mai lente decât s-ar fi putut spera. Conform celor mai recente cifre, care indică o rată a investițiilor în cercetare și dezvoltare care depășește cu puțin 2 % din PIB, diferența până la obiectivul de 3 % rămâne considerabilă și nu va fi acoperită până în 2020.

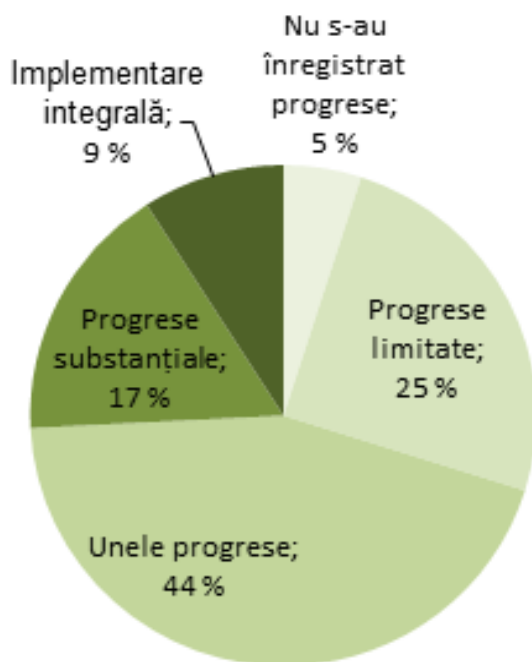
⁴ În 2018, populația-țintă cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani, absolventă a învățământului terțiar, a ajuns la 40,7 %.

⁵ Ponderea tinerilor cu vârsta cuprinsă între 18 și 24 de ani care părăsesc timpuriu sistemul de învățământ și de formare profesională era de 10,6 % în 2018.

⁶ Rata de ocupare (grupa de vârstă 20-64) a ajuns la 73,2 % în 2018. Creșterea ocupării forței de muncă ar trebui să continue într-un ritm mai lent în contextul deteriorării perspectivelor economice.

Anexă: Grafice privind punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări⁷ și performanțele Strategiei Europa 2020⁸

Figura 1. Evaluarea Comisiei Europene privind nivelul de punere în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări din perioada 2011-2018

⁷ Sursa: Comunicarea Comisiei Europene, COM (2019) 500 final. Comunicare generală – Semestrul european 2019: recomandări specifice fiecărei țări.

⁸ Sursa: Indicatorii Eurostat pentru Strategia Europa 2020 (2019).

Figura 2. Evaluarea Comisiei Europene privind punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări: evaluare anuală efectuată în fiecare an începând din 2011 comparativ cu stadiul actual al punerii în aplicare

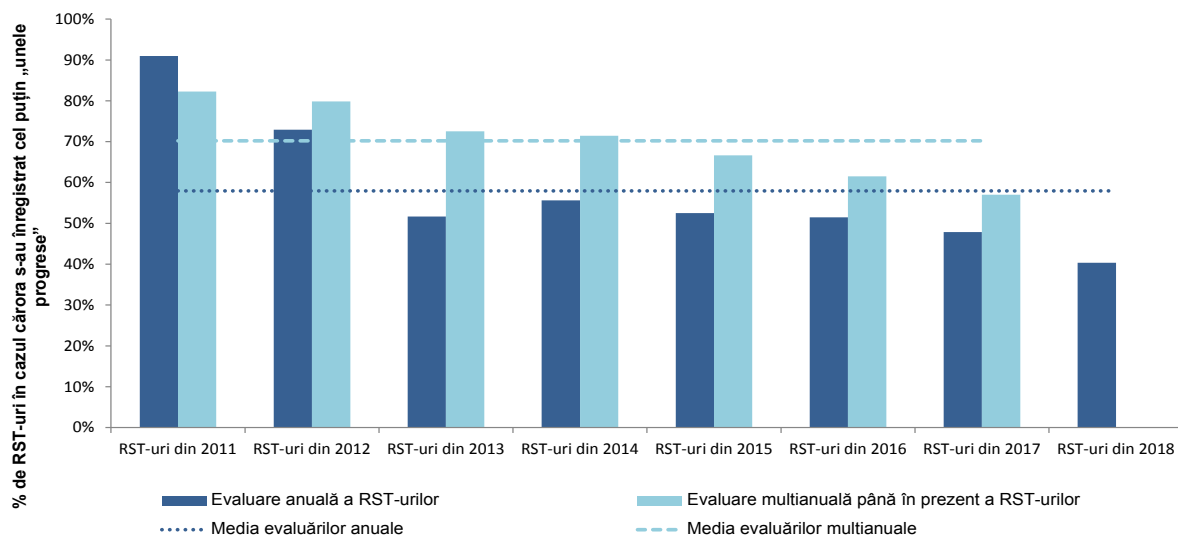

Figura 3. Progrese înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivului Strategiei EUROPA 2020 – emisii de gaze cu efect de seră

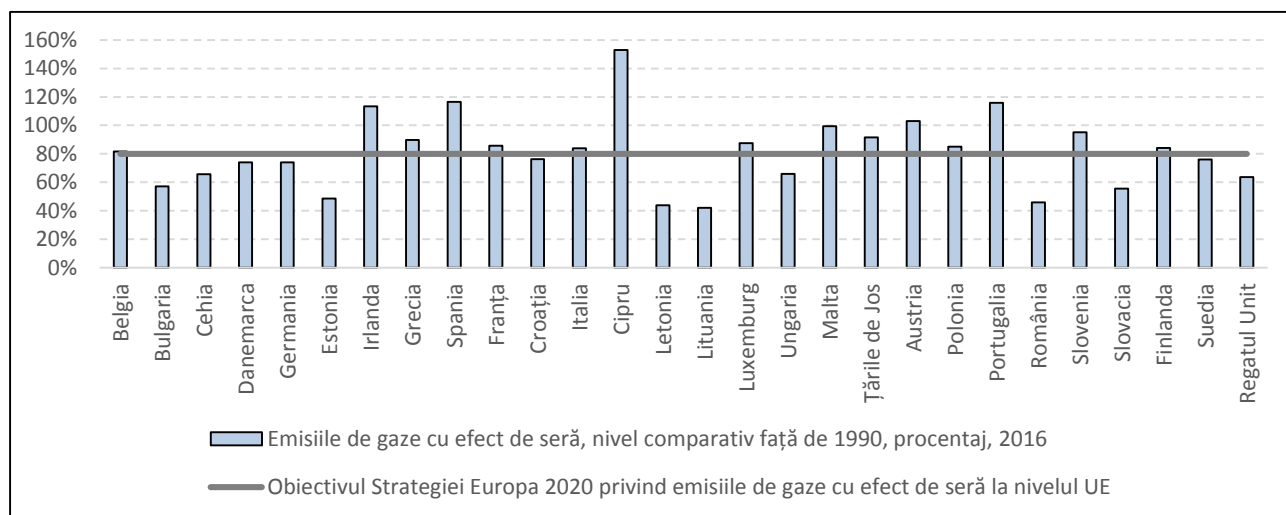

Figura 4. Progrese înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivului Strategiei EUROPA 2020 – energie din surse regenerabile

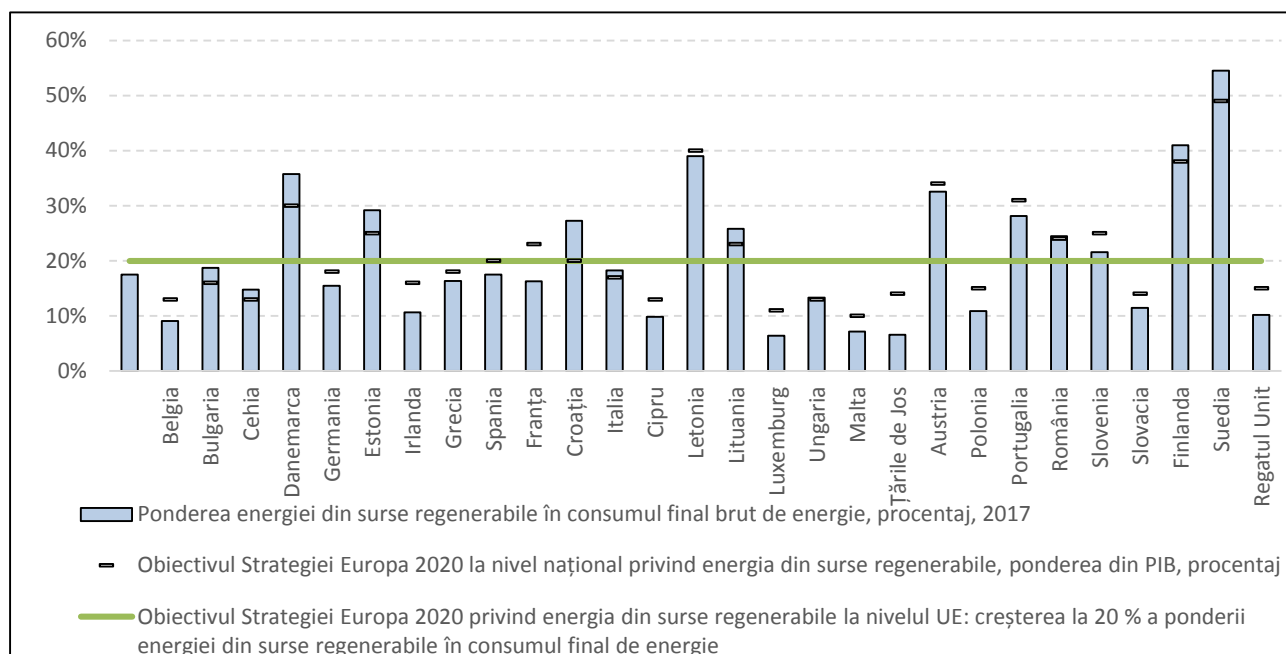

Figura 5. Progrese înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivului Strategiei EUROPA 2020 – eficiență energetică

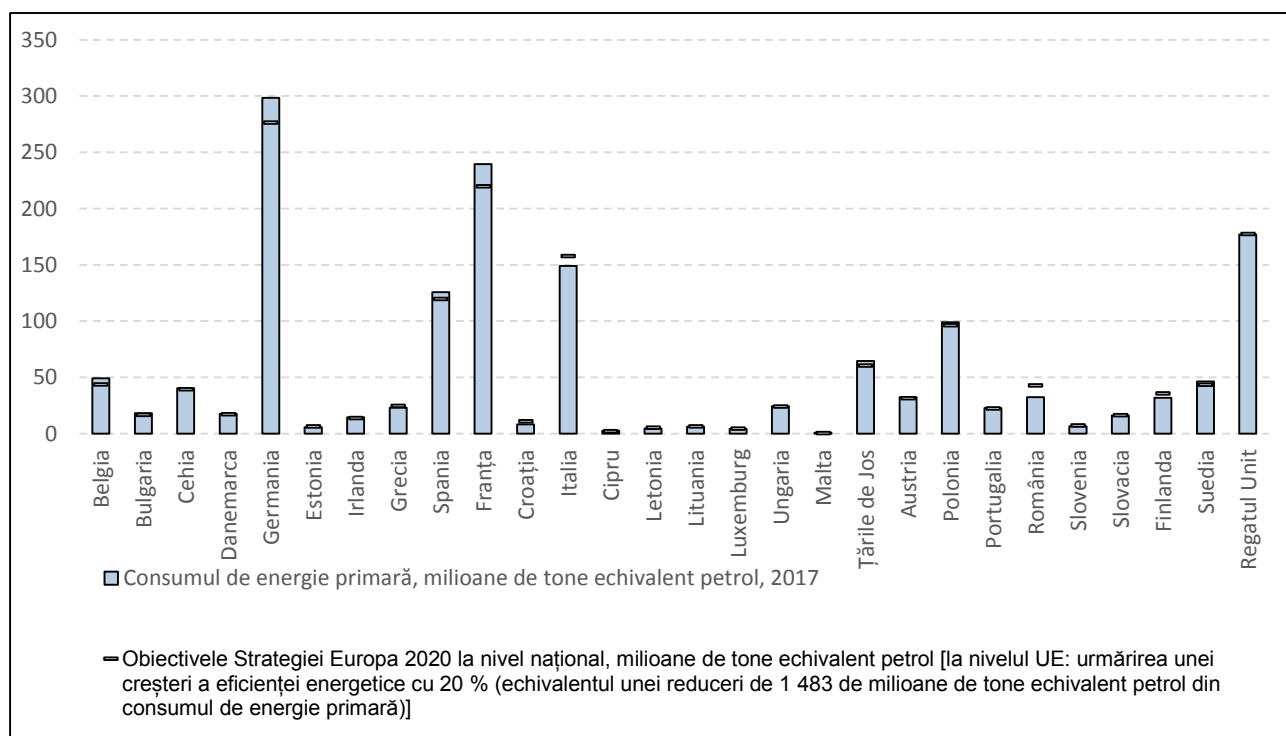

Figura 6. Progrese înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivului Strategiei EUROPA 2020 – reducerea ratelor de părăsire timpurie a școlii

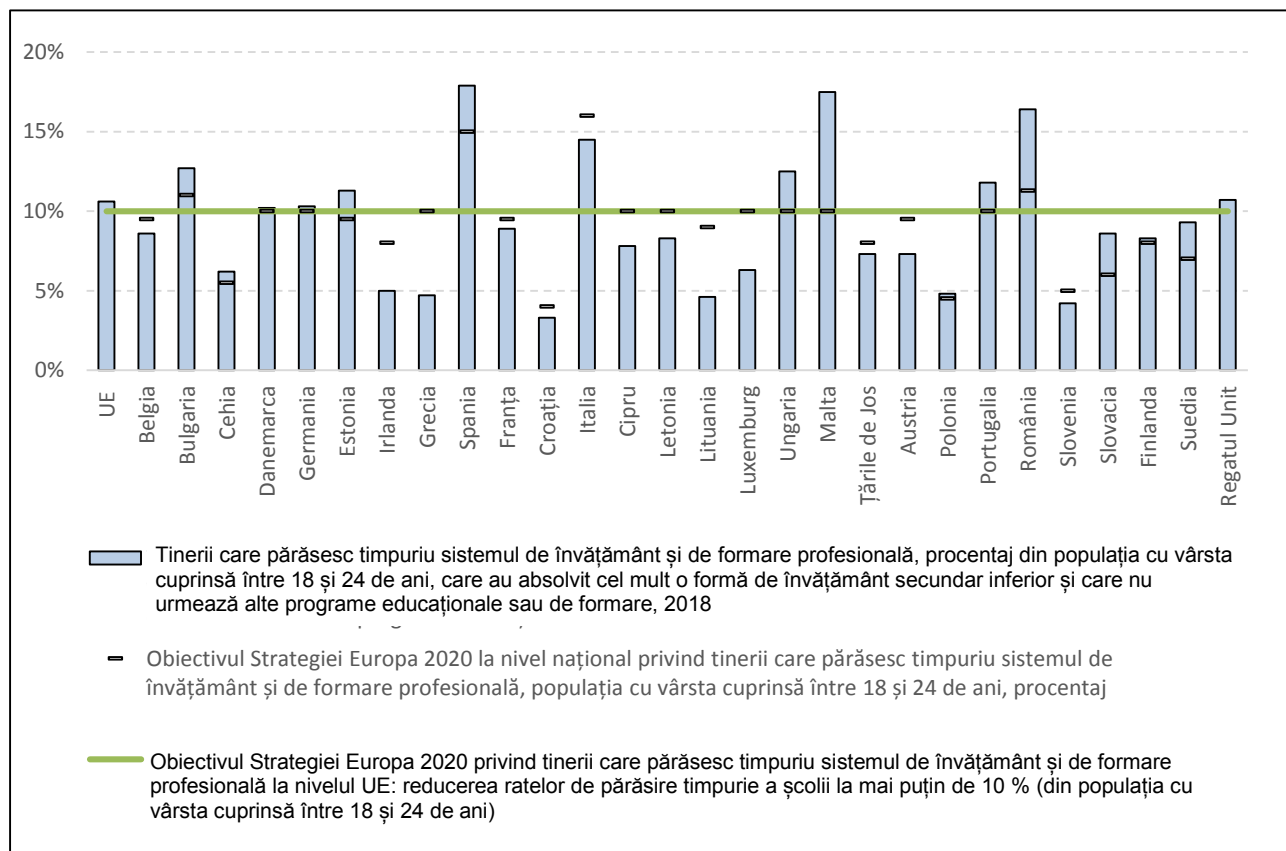

Figura 7. Progrese înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivului Strategiei EUROPA 2020 – rata de absolvire a învățământului terțiar

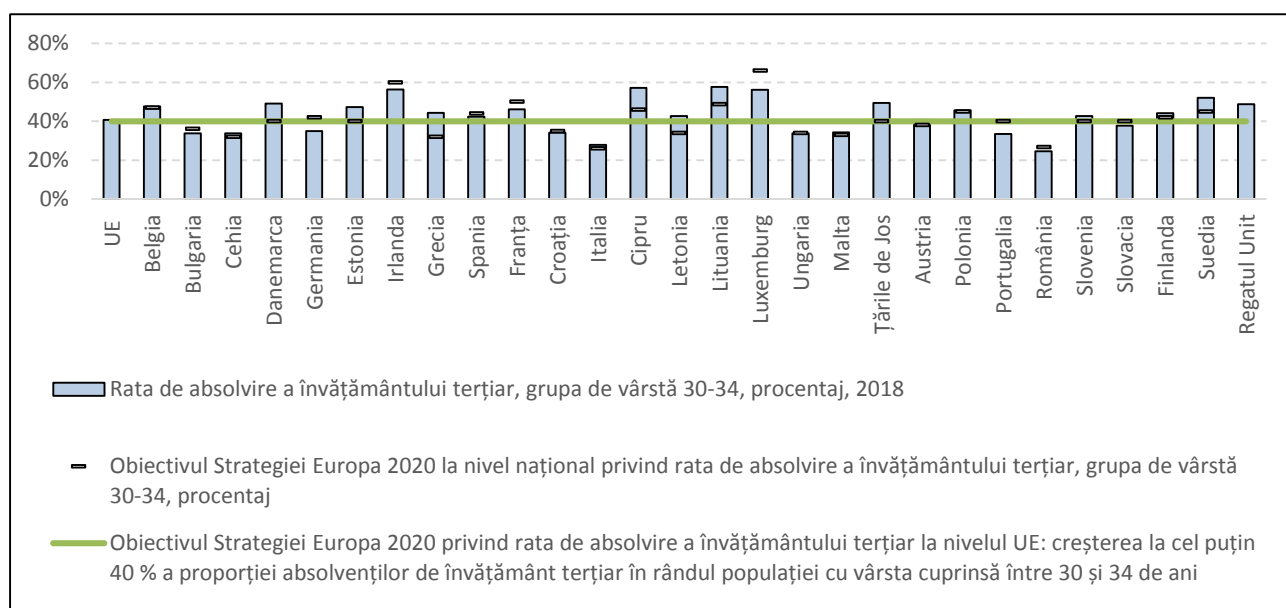

Figura 8. Progrese înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivului Strategiei EUROPA 2020 – rata de ocupare

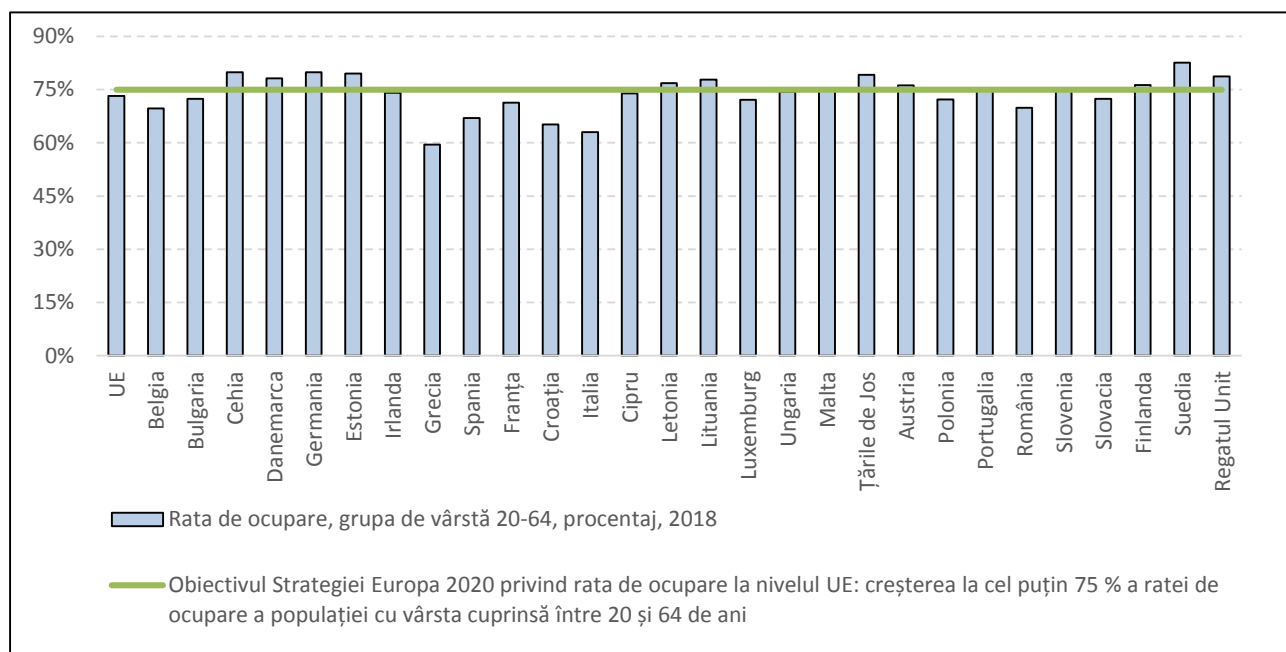

Figura 9. Progrese înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivului Strategiei EUROPA 2020 – sărăcie și excluziune socială

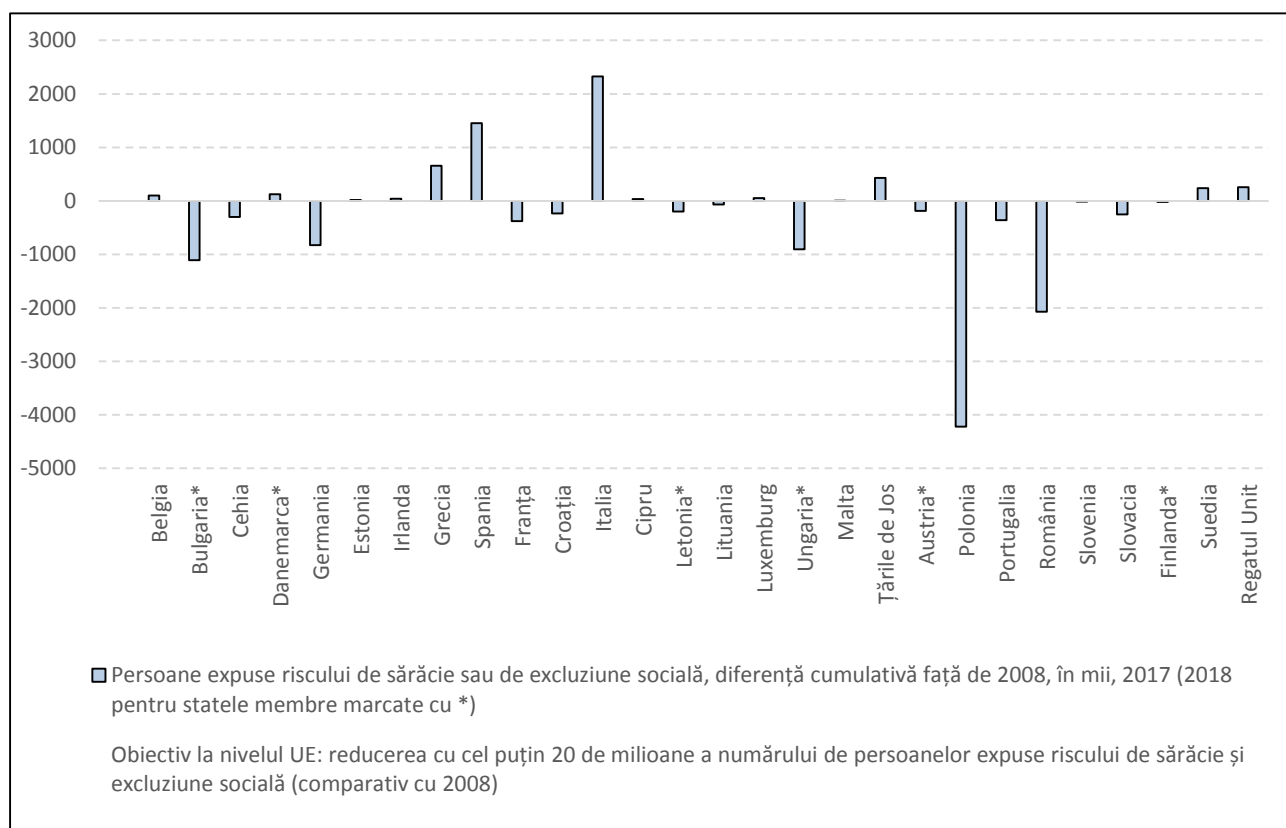

Figura 10. Progrese înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivului Strategiei EUROPA 2020 – cheltuieli interne brute pentru cercetare și dezvoltare

